

та пенсійним програмам. Проте Україна, спираючись на свої особливості ведення бізнесу, більш детально підходить до формування облікової політики, концентруючись на обліку активів, запасів, витрат та доходів.

Таким чином, розглянувши світовий та вітчизняний досвід формування облікової політики, можемо констатувати, що для забезпечення подальшої інтеграції нашої країни до світового економічного простору актуальним завданням є гармонізація з міжнародними стандартами бухгалтерського обліку та звітності, так як більшість держав спираються саме на ці стандарти в організації бухгалтерського обліку. При цьому Україна матиме можливість зберегти свій обліковий досвід та національні особливості, а також буде сприйматися як повноцінний партнер для світового співтовариства.

Список використаних джерел:

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=996-14>
2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 (ПСБО 6) Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0392-99#Text>
3. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 (МСБО 8) Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_020#Text
4. Соколов Я.В. Бухгалтерский учет в зарубежных странах: учебник / Я.В. Соколов, Ф.Ф. Бутынец, Л.Л. Горечкая и Д.А. Панков; отв. ред. Ф.Ф. Бутынец. М.: Велби, Проспект, 2005. с. 206—207.

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

Солодовнік О. О., докт. екон. наук, професор, Фещенко Д. А., студент, Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова

Автори дослідили й проаналізували ключові тренди й драйвери технологічного зростання цифрової економіки в світі, рівень цифровізації різних країн та перспективи України; виявили нові можливості для підприємницької діяльності у сфері бухгалтерського обліку та самостійної зайнятості бухгалтерів, аудиторів, аналітиків в умовах цифровізації: Узагальнення зібраних емпіричних даних дозволило сформулювати перелік затребуваних компетенцій відповідно до вимог цифрової економіки на прикладі фінансово-облікових спеціальностей. Доведено, що ринок праці при цифровій трансформації формує попит на бухгалтерів, які, крім знань спеціальності, володіння іноземними мовами, мають навички віртуальної співпраці, креативного мислення, професійної відповідальності, гнучкості й адаптивності. Зібрано статистичні дані. Автори дослідили й проаналізували ключові тренди й драйвери технологічного зростання цифрової економіки в світі, рівень цифровізації різних країн та перспективи України; виявили нові

можливості для підприємницької діяльності у сфері бухгалтерського обліку та самостійної зайнятості бухгалтерів, аудиторів, аналітиків в умовах цифровізації: Узагальнення зібраних емпіричних даних дозволило сформулювати перелік затребуваних компетенцій відповідно до вимог цифрової економіки на прикладі фінансово-облікових спеціальностей. Доведено, що ринок праці при цифровій трансформації формує попит на бухгалтерів, які, крім знань спеціальності, володіння іноземними мовами, мають навички віртуальної співпраці, креативного мислення, професійної відповідальності, гнучкості й адаптивності. Зібрано статистичні дані, які засвідчують парадокс: наявність загальної кризи освіти при дефіциті кваліфікованих бухгалтерів-аналітиків, аудиторів та фінансистів.

Сучасний етап розвитку світової економіки характеризується широкомасштабним впровадженням цифрових технологій. Цифровізація економіки зумовлює кардинальні незворотні зміни у сферах виробництва, розподілу, обміну, споживання матеріальних і нематеріальних благ, та, відповідно, висуває нові вимоги до організації та змісту бухгалтерського обліку, як процесу виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передавання інформації про діяльність підприємства зовнішнім та внутрішнім користувачам для прийняття рішень. У зв'язку з цим особливої актуальності набувають питання, пов'язані вивченням стану і перспектив розвитку бухгалтерського обліку в умовах цифрової трансформації.

Концептуальні засади цифрової економіки зумовлені розгортанням четвертої промислової революції, яка спирається на досягнення всіх попередніх промислових революцій, піднімаючи людство на більш високий рівень. Основним завданням обліку в умовах першої промислової революції стало розширення облікових номенклатур облікових об'єктів, другої і третьої – забезпечення обліку номенклатур із значною кількістю об'єктів. В сучасних умовах опанування технологій четвертої промислової революції ключовим завданням обліку є формування облікової інформації про цифрові ресурси.

Новітні технології змінюють підхід до ведення бізнесу, а також вимоги до організації облікового процесу. Розвиток Інтернету та інших інформаційно-комунікаційних технологій видозмінює ділову практику в тому, що стосується:

- відносин з постачальниками, споживачами, іншими фірмами та фінансовими установами, органами державної влади;
- напрямів використання цифрових ресурсів у господарській та управлінській діяльності;
- питань подальшої інтеграції обліку в систему управління;
- підходів до організації мережевої взаємодії учасників фінансово-облікового процесу тощо.

У минулому власникам бізнесу доводилося наймати бухгалтерів, які вручну записували й опрацьовували облікову інформацію, на що витрачалося більше часу, грошей і зусиль, а також мали місце різного роду помилки. Сьогодні цифровізація обліку дозволяє власникам бізнесу та їх бухгалтерам швидше й точніше виконувати функціональні завдання, а також ефективніше

інтерпретувати й складати фінансову звітність. Таким чином, власники бізнесу можуть зосередитися на своїх стратегічних цілях і вирішувати складні завдання, такі, як забезпечення ефективного управління грошовими потоками [1].

У теперішній час застосування програмного забезпечення для ведення обліку, проведення контрольних та аналітичних процедур, здійснення розрахунків стає загальною практикою. Технологічним базисом цифровізації бухгалтерського обліку на сьогодні є:

- технології безконтактної ідентифікації активів в обліку;
- технології електронної звітності;
- хмарні обчислення та сховища даних;
- Big Data;
- Інтернет речей;
- технологія блокчейн;
- технології штучного інтелекту та ін.

Ґрунтуючись на результатах дослідження [2] можна виділити наступні детермінанти розвитку бухгалтерського обліку в умовах цифрової трансформації економіки:

- підвищення темпів розвитку електронного документообороту;
- виділення інформації у якості окремого чинника, що впливає на вартість бізнесу;
- поява нових об'єктів обліку (зокрема криптовалюти, токеновані активи тощо);
- зростання частки нефінансової інформації в обліковій системі суб'єктів господарювання;
- зміна фінансової направленості цільових пріоритетів на нефінансові;
- зміна технічно-технологічних підходів до збору, накопичення, узагальнення та оброблення облікової інформації;
- створення глобального середовища обміну інформацією з посиленням вимог до інформаційної безпеки;
- зміна підходів та облікових методик у обліковій практиці.

Розглянуті вище суттєві технологічні й організаційні зміни у системі бухгалтерського обліку вимагають формування у бухгалтерів цифрових компетентностей, пов'язаних з цифровою грамотністю, комунікацією та взаємодією, цифровим контентом і кібербезпекою, креативного мислення, гнучкості й адаптивності.

Таким чином, сучасний етап розвитку економіки характеризується технологічною революцією на основі інформатизації та цифровізації, яка спричиняє кардинальні незворотні зміни. Цифрова трансформація торкнеться базових аспектів бухгалтерського обліку. Забезпечення цифрової трансформації бухгалтерського обліку потребує вдосконалення теоретико-методологічного базису обліку та розробки практичних рекомендацій щодо застосування новітніх інформаційно-комунікаційних технологій у цій сфері, а також вдосконалення підходів до підготовки фахівців в сфері бухгалтерського обліку.

Список використаних джерел:

1. Панасюк В., Бурденюк Т., Мужевич Н. Особливості цифрової трансформації обліку. *Галицький економічний вісник*. 2021. № 1. С. 70-76.
2. Спільник І., Палюх М. Бухгалтерський облік в умовах цифрової економіки. *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації*. 2019. Вип. 1-2. С. 83–96.

ПАНДЕМІЧНИЙ ШОК ЯК КАТАЛІЗАТОР ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ ОСВІТНЬОЇ ЕКОСИСТЕМИ

Стадник Г. В., канд. екон. наук, професор, Щербатий Є. І., магістр, Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова

Пандемічний шок вплинув на всі країни та на всі сторони суспільного життя. Під його тиском триває переосмислення ролі й місця вищої освіти, як у соціальній, так і економічній сферах. При цьому розбіжність факторів формування попиту та пропозиції на ринку висококваліфікованої праці, наявність лага, пов'язаного з отриманням освіти, об'єктивно приводять до потреби в дієвих механізмах, спрямованих на узгодження системи освіти з реальними потребами сучасної економіки.

Вища освіта в умовах глобалізації радикально змінюється. Принципові суспільні зміни останніх років суттєво вплинули на теоретичні дослідження щодо перспектив діяльності вишів.

Актуальність даної теми обумовлена такими обставинами.

1. Функціонування організацій вищої освіти України протікає в складних умовах економічної стагнації, зростання державного боргу, зниження рівня платоспроможності населення.
2. Зростає рівень невизначеності поведінки економічних суб'єктів – держави, бізнес-структур, домогосподарств.
3. Аналіз сучасної практики керування організаціями вищої освіти на макро-, мезо- і мікрорівнях демонструє низький рівень погодженості, суперечливість інструментарію, застосовуваного суб'єктами різної інституціональної природи.
4. У регіональній вищій школі розвиваються слабо керовані конкурентні процеси, не збалансовані інтеграційними.
5. Помітна недостатня розробленість теоретичних положень, що обґрунтовують ефективний внутрісистемний і зовнішній інструментарій керування організаціями вищої освіти.

На нашу думку, відповіді на зазначені виклики можна знайти, спираючись на положення сучасної інституціональної теорії, зокрема, на використання міждисциплінарних досліджень.